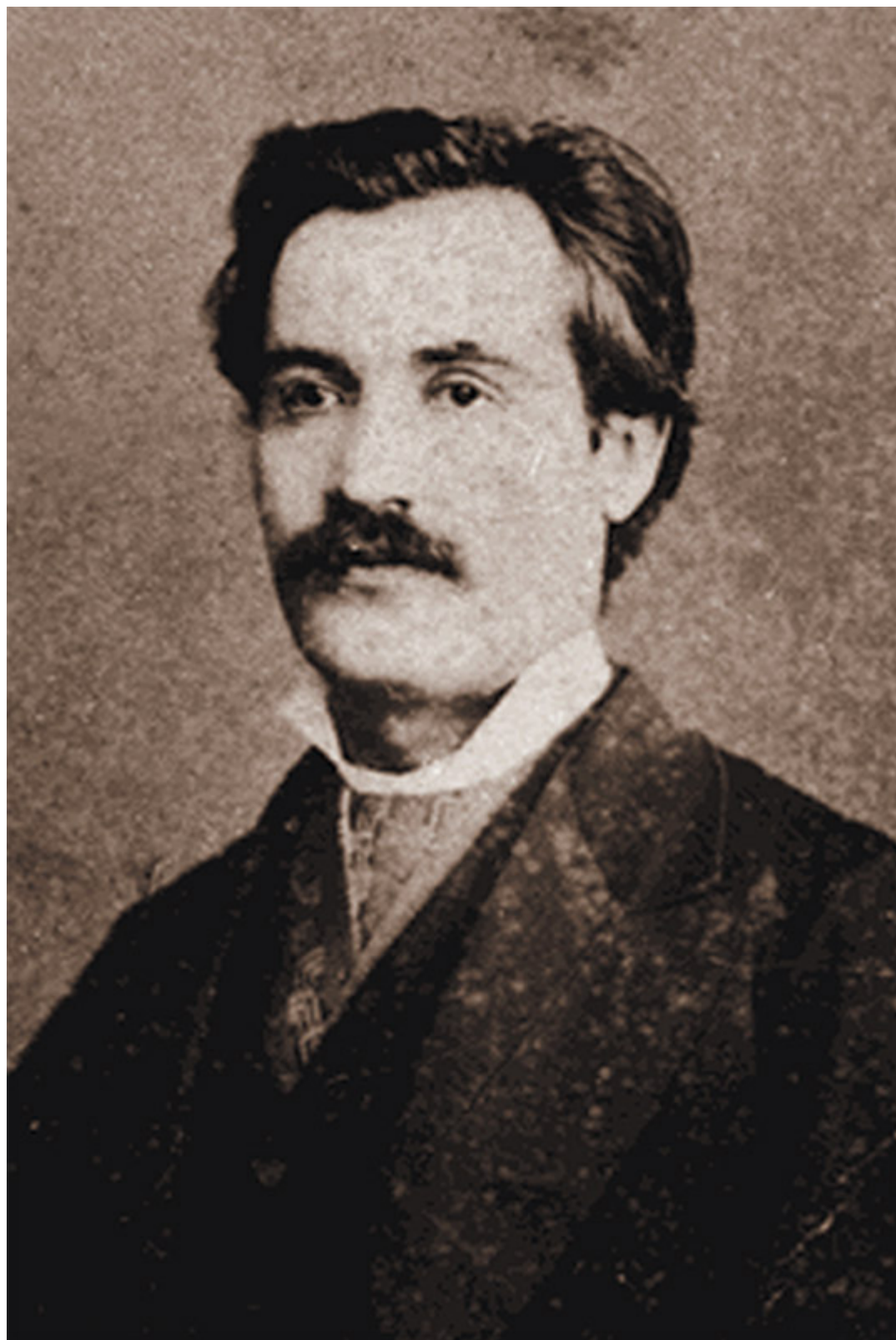

**[„DINTRE DEOSEBITELE
SOLUȚIUNI”] – de Mihai
Eminescu [27 aprilie 1882]**

Dintre deosebitele soluțiuni posibile, după d. Dimitrie Sturza, în cestiunea Dunării, aceea care pare a răsări mai mult din spiritul Tratatului de la Berlin, fiind conformă cu interesul european al libertății de navigațiune pe Dunăre, este: „Întinderea autorității Comisiunii Europene de la Marea Neagră până la Porțile de Fier, cu condiția ca fiecare stat să aplice deciziunile comisiunii pe teritoriul ei, sub priveghere europeană”.

Astfel execuțiunea reglementelor de navigație ar fi pe seama fiecărui dintre state, conform dreptului lor de suveranitate, iar comisiunea din Galați ar fi instanța de apel în contra iregularităților sau abuzurilor de cari fiecare dintre state s-ar putea face vinovat.

Întinderea autorității comisiunii până la Porțile de Fier acoperă interesele tuturor puterilor laolaltă și a fiecăreia în parte. Nu vedem aci umbră de nedreptățire pentru nici una din ele și nici suveranitatea statelor țarmurene nu se atinge. Fiecare stăpân pe apele și țarmurii săi: nu un funcționar român inspectând țarmurii bulgari ori viceversa; iar stăpânirea aceasta având drept margine interesul comun al Europei, interesul navigațiunii libere și neîmpiedecate.

Dincolo de această margine nu vedem nici un cuvânt pentru a acorda uneia din puteri o poziție privilegiată; nu vedem motive de-a pune Dunărea în mâna țarmurenilor numai, prezidați în perpetuitate de-un nețarmurean care-i mai puternic decât ei toți împreună. Avându-i pe toți în mână, putând instiga pe unul în contra celuilalt, i-ar putea lesne dezbină pentru a-i stăpâni.

Chiar dacă Europa întreagă ar găsi propunerea Barrere admisibilă, totuși rămâne întrebarea până unde Europa are dreptul de-a mărgini suveranitatea unui stat independent și din ce precedente poate deduce îndreptățirea de-a crea uneia dintre puteri o poziție precumpănitoare.

Propunerea Barrere, accentuată din partea Franței prin titlul de ministru ce i s-a conferit delegatului ei și prin termenul de zece zile, păcătuiește în prima linie prin a nu reprezenta un punct de vedere colectiv european, ci unul singular austriac. Ne permitem a ne îndoi dacă Franța ori altă putere e competentă a reprezenta interese austriace pe Dunărea română. Raporturile noastre cu Viena sunt, credem, încă îndestul de deschise ca să putem trata noi înșine, în numele nostru, pentru concesiile ce ar fi a se face statului vecin, dacă am fi dispuși a le face, și e greu de înțeles cum interesele austriace ne-ar putea deveni mai plăcute recomandate prin mijlocirea Franței decum nu ne sunt recomandate de către cel interesat. Aci se naște următoarea dilemă: sau Franța vine în numele Europei, dar interesul Europei e întinderea autorității comisiei sale de la Galați până la Porțile de Fier, încât propunerea Barrere e contrarie acestui interes; sau vine în numele Austriei, și atunci s-ar putea recuza mijlocitorul, de vreme ce cu Austria ne-am înțeles mai de mult, adecă ne-am înțeles a nu îngădui nimic ca privilegiu unilateral, rugând-o să binevoiască a rămânea în sfera de drepturi de cari se bucură toate celelalte puteri mari ale Europei, dreptul liberei navigațiuni.

Toate foile austriace – până și „Bucarester Tagblatt” – citează ca motiv principal în favorul propunerii Barrere că Austria are mari interese pe Dunărea de Jos!

Le-o fi având, n-o tăgăduim, dar nicicând un interes nu e un titlu de drept. dacă s-ar admite teoria că un interes e totodată un drept am putea susține că noi românii avem cele mai mari interese în Ardeal. O jumătate a poporului românesc e ținută în condiții de inferioritate națională de către maghiari; la Gherla s-a numit un agent guvernamental episcop; guvernul face cele mai nepomenite presiuni pentru a introduce un idiom finotartaric în școalele primare și secundare, precum și în biserici; se amenință zilnic cu stingerea intelectuală și etnică milioane de români în țara lor proprie și

strămoșească, în județele lor, românești ab antiquo; se introduce limba maghiară până și în ținutul Făgărașului, până mai ieri al Țării Românești. Ei și? Din aceste interese naționale ale noastre rezultă un drept pentru noi de-a ne amesteca în lucruri ce se petrec pe teritoriu austriac? Nici unul. Privim cu durere dincolo de munți; principiul chiar al existenței noastre e zilnic batjocorit și călcat în picioare de-o rasă străină, fără instincte de dreptate și fără sentiment de stat, și cu toate acestea nu numai că nu putem reclama un drept de amestec pe teritoriu austriac, dar chiar drepturile noastre vechi ce le aveam în Ardeal au căzut [în] desuetudine și nu le mai putem exercita. În adevăr, aveam dreptul de-a sfinți în București pe mitropolitul arhidiecezei Ardealului și a-l delega pe el ca să sfințească episcopii sufragani îți erau de trebuință. Aceasta pretutindena sub coroana Sf. Ștefan, unde trăiau români. Oare dac – am îndrăzni să. facem una ca aceasta, conform și intereselor și dreptului nostru, constatat prin zeci de acte publice, cine ne-ar îngădui? Domnii Țării Românești au dreptul suveran, nedesființat niciodată, de-a confirma alegerea magistraților publici în ținutul Făgărașului. Daca, conform interesului, am pretinde să executăm acest drept, ne-ar îngădui cineva?

Daca dar nici interese, nici drepturi căzute în desuetudine nu justifică nici o pretenție a noastră pentru modificarea stării de lucruri dincolo de munți – ce rezultă din marile interese ce Austria le are pe Dunărea de Jos?

Nimic; nimic până atunci până când dreptul e un titlu cu care se rezistă puterii; nimic pe cât timp un stat oricât de mic se razimă pe drepturile ce decurg din suveranitatea sa.

Se pot în adevăr cere sacrificii României; dar sacrificii făcute colectivității puterilor europene, nu uneia din ele. Numai colectivitatea lor prezintă României oarecari siguranțe de neutralitate și de neatârnavare; preponderanța cât de neînsemnată a uneia din ele înseamnă începutul atârnavării și a robiei. Și am înțelege încă un raport de dependență de un stat

binevoitor, care ar respecta individualitatea noastră etnică. Dar să atârnăm de cine? De Austro-Ungaria, în care maghiarii pot zilnic călca în picioare o jumătate a poporului românesc!

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro